

לעילוי נשמת הר' אברהם יוסף שמואל אלטר בן הר' טוביה ז"ל

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way Monsey, NY 10952

עשרת ימי תשובה / יום הכיפורים / שבת קודש
Aseres Yimei Teshuva / Yom Kippur / Shabbos
י' תשרי תשס"ד - September 25, 2004

הדלקת נרות יוהכ"פ - 6: 31 (Monsey, NY)	מנחה גדולה / יוהכ"פ - 1: 18
שקיעה של ערב יוהכ"פ - 6: 49	שקיעה של יום הכיפורים - 6: 48
זמן קריאת שמע/מ"א - 9: 11	צאת הכוכבים / מוציאהכ"פ - 7: 38
זמן קריאת שמע/הגרי"א - 9: 47	צה"כ / לשיטת רבינו תם - 8: 00

מדעת עליון

אלא אפי' על הזמן שהיה יכול לעשות מצות אחרות או ללמוד תורה, מענישים אותו על זה.
לפ"ז נראה דזהו שאנו מתנודים ואומרים "אני סכל ולא יודע, בער ולא מבין, גזלן ולא נאמן, חייב ולא זכאי, רשע ולא צדיק, רע ולא טוב" - היינו שמתנודים אנו על שני הענינים: על "הדין" וגם על "החשבון". על היותנו "סכל" וגם על זה שאנו בגדר של "לא יודע". גם על היותנו "רשע", וגם על החשבון שבאותו זמן לא היינו "צדיק", וכן הלאה.

יהי רצון מלפניך שלא אחטא עוד ומה שחטאתי לפניך מרק ברחמיך הרבים וכו' (וידיי בסוף העמידה)
יש להקשות, הרי החטא זה דבר שאינו שייך בו מריקה כלל, דומה לזבל או לכלוך שכל מהותם ומציאותם הוא לכלוך ומובן מאליו שא"א לנקות דבר כזה עד שיהיה נקי ממש. ורק העברת החטא ומחייתו אפשר לעשות בו כמשנא "מחיתי כעב פשעך וכענן חטאתיך" (ישעיה מד-כב), וצריך להבין היטב ענין זה של מריקת החטא?

ואפ"ל עפ"י משכ' הגמור' אליהו דסלר זצ"ל. בס'

סלח לנו מחל לנו כפר לנו וגו' (תפילת יוהכ"פ)
איתא ברמב"ם בהל' מעשה הקרבנות (ג-טו) "כיצד מתודת? אומר חטאתי עויתי פשעתי ועשיתי כך וכך, וחזרתי בתשובה לפניך וזו כפרתי עכ"ל. והנה בנוסח הוידוי לרב ניסים גאון אומרים וז"ל אבל אני סכל ולא יודע, בער ולא מבין, גזלן ולא נאמן, חייב ולא זכאי, רשע ולא צדיק, רע ולא טוב עכ"ל עיי"ש בתפילת יום כיפור קטן. ולכאורה צריך להבין, הרי ברור הדבר שאם האדם הינו "בער" או "גזלן" או "חייב" או "רשע" או "רע", א"כ בודאי אי אפשר שיהיה "מבין" או "נאמן" או "זכאי" או "צדיק" או "טוב". ואינה מובן מדוע הוצרך לפרט גם הצד השלילי?

אלא מתרץ הגמור' יוסף זולטי זצ"ל, בעמח"ס **אלומות יוסף**, עפ"י דבריו הידועים של **הגאון מוילנא זצ"ל**, שכתב וז"ל דין שדנין אותו על שעבר עבירה, וחשבון הוא בשעה שעשה העבירה, באותו שעה היה יכול לעשות מצוה או ללמוד, זה חשבון שמחשבין העיתים והרגעים שהיה לריק ומענישין אותו על זה, מלבד שעונשין אותו על העבירה גופא שעשה עכ"ל. ומשמע שלא רק שאדם מקבל עונש על העבירה עצמה.

Halacha L'maaseh: Horav Boruch Hirschfeld Shlit'a - Rav D'khal Ahavas Yisroel, Cleveland Heights, Ohio
SELECTED HALACHOS OF YOM KIPPUR

QUESTION: Every day, a person has an obligation to recite 100 *berachos*. How is one able to do this on *Yom Kippur* due to the fact that we are missing about 34 *berachos* from the usual 100?

ANSWER: Under difficult circumstances like *Yom Kippur*, one may rely on certain leniencies in calculating the full complement of 100 *berachos*. Thus, if one pays close attention to all of the blessings made by those who are *עולים לתורה*, as well as the one who receives *maftir*, he can be *יוצא* 29 *berachos*. The remaining *berachos* needed may be fulfilled by saying "אשר יצר" after using the restroom (2), smelling *בשמים*, listening carefully to the repetition of *Shemona Esrai* (חזרת השי"ת), or at least listening to *berachos* made by other people i.e. ברכת השחר and *talis*.

QUESTION: If one takes off his *talis* for a break in the davening, must he make a new *beracha* when putting it back on?

ANSWER: If the break was less than 3 hours long, one should not make a new *beracha* (1).

QUESTION: If one touches his non-leather shoes on *Yom Kippur*, is he required to wash his hands?

ANSWER: There is a מחלוקת amongst the *poskim* (as brought down in the *sefer* on (מאסף לכל המחנות ב: ד: *sefer* brought down in the *sefer*

R' Matisyahu Solomon Shlit'a would say:

"Remember us for life. *Life* means different things for different people. For most people it means simply to live. However, to some people their house is their life and to others their car is their life. A person must avoid making these things so important that they become that person's 'life-wish,' prompting *Hashem* to answer this foolish wish instead of granting him the most important gift of real life."

R' Menachem Breslover ZT"L would say:

"As soon as *Yom Kippur* ends, I place my ear against the wall to listen for the *shamash* banging on doors and calling the Jews for *selichos* in preparation of the next *Rosh Hashanah* and *Yom Kippur*."

R' Yitzchok Zev Halevi Soloveitchik ZT"L (Brisker Rov) would say:

"The reason many otherwise non-observant Jews observe *Yom Kippur* is not because *Yom Kippur* is so important to them, but because it is treated with such sanctity and intensity by us!"

לזכר נשמת ר' יחזקאל ב"ר טוביה הורץ - נפ' ב"ז אלול - תהא נשמחו צדורה בצרור החינים

For all inquiries and הערות, please call 845-821-6200 or E-mail: TorahTavlin@Yahoo.com

'Nu' is taken partly from the French word that means 'no.' The man shrugged. "I was asking the Almighty that there should not be a single עני - poor person, during this entire year."

R' Yeshuah replied, "Indeed, with your prayer, you have brought us a year of abundance and prosperity."

TORAH GEMS

ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש (אמור כג-לב)

There is a unique *mitzvah* that is applicable only to *Yom Kippur*. The *posuk* declares, "ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש" - *"You shall afflict your souls on the ninth of the month."* Asks the *gemara* (ראש השנה ט): *"Do we really fast on the ninth? But we know that it is on the tenth that we fast! It is to tell us that whosoever eats and drinks on the ninth (Erev Yom Kippur), the posuk considers it as if he truly fasted on the ninth and the tenth."*

Furthermore, the *gemara* (יומא פז:) describes how we are to eat on *Erev Yom Kippur*: *"There is a requirement to confess one's sins on the eve of Yom Kippur. However, the wise men have said that one should confess before he eats and drinks (the se'udah hamafseket), lest he lose his mind during the meal."* The **Ramba"m** adds, *"Lest he choke (on his food)."* According to this, the wise thing to do before a person sits down every day of the year to a meal, is to confess his sins. After all, maybe he will choke on his food while eating and die without doing *Teshuva* - repenting his sins?

R' Shimon Schwab ZT"L explains: A person is created with taste buds in order to feel and taste the flavor of the food he eats. The purpose is to prevent him from ingesting a spoiled food or one that is bad for him so that he doesn't cause himself harm or get sick to his stomach. However, by the סעודה המפסקת on *Erev Yom Kippur*, which is a מצוה - *Written Commandment*, one may become so caught up in the *mitzvah* as he is performing it and totally overwhelmed by the idea of eating in order to satisfy the will of his creator, that he won't be careful as he's eating and choke on his food. Thus, especially by this meal, *chazal*

require us to confess our sins before eating.

במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים עומדים שם ע"כ (ברכות לד:)

The *gemara* (ברכות יט:) states: "אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום שמא *"If you see a Torah scholar who has committed a sin at night, do not harbor doubts about him by day for he may have repented."* On this statement the *gemara* asks a question: **ישמא** - עשה תשובה סלקא דעתך? אלא ודאי עשה תשובה" - *"Do you mean to say he may have repented? Say rather, he has certainly repented."* Now this is a remarkable statement. If *chazal* deem this person a *talmid chacham*, a *Torah* scholar, then he must certainly be a G-d-fearing man. How then is it conceivable that he should commit a sin - publicly moreover - so that we need to be given an assurance that he has since repented?

R' Meir of Premishlan ZT"L gives the following beautiful answer. A true *talmid chacham* does not commit a sin. His mind and body are properly trained in the service of *Hashem* and this prevents him from committing a transgression. What could have happened? It is possible that one can find him at some point during the day or night not engaged in the study of *Torah*. But since he might appear to you as a transgressor, *chazal* warn us: "Do not harbor doubts about him, for he was certainly repenting at that time." This, then, is what the Sages mean: "If you see a *talmid chacham* who has committed a sin" - that is, who is at the moment not engaged in the study of the *Torah*, do not harbor doubts about him, for he may have been repenting *"at that time."*

ענין של זדונות נעשות לו כזכויות הבא ע"י תשובה גמורה מאהבה. ואע"פ שחטא הוא דבר שבמציאותו הוא מטונף כמו שנתבאר, מ"מ כשהאדם מכניע א"ע ומבטל את כל פנימיותו בכדי לעשות רצון הבורא, א"כ הקב"ה משפיל א"ע כביכול לתוך טומאתו לקבל תשובתו, וזה גורם לאהבה גדולה להקב"ה אצל החוטא, ואז הקב"ה דן על החטא שגרם את כל זה, ועוקר את מציאות החטא ומרק אותו להיות לו זכות.

מכתב מאליהו, שהמדריגה יותר גדולה היא זו של השב תשובה מאהבה, כששב ומתחרט ומכיר את שפלות החטא ואת רוממותו ית' ומתבונן בעוצם חסדי השי"ת שמשפיל את עצמו כביכול לתוך טומאתו כדי לקבל את תשובתו וכו' ולכן השב מאהבה עבירותיו נעשין כזכויות כי כיון שנתעלה לאהבה גדולה זו בגרם החטא דן הקב"ה עליהם ברוב חסדיו בבחינת זכויות. ולפי"ד נראה דהיינו ענין מריקת החטא, שהיא גופא

מעשה אבות....סימן לבנים

עננו ה' עננו, עננו אלקינו עננו, עננו אבינו עננו וכו' (סליחות לעשרת ימי תשובה)

One of the famous sages of Sephardic Jewry was the great *Chacham*, **R' Yeshuah Basis ZT"L**, widely recognized as from among the great scholars of Tunisia. One year as R' Yeshuah was leading the *tefillos* on *Yom Kippur*, he tearfully entreated the Almighty by the words, "עננו אבינו עננו, עננו בוראנו עננו" - *"Answer us, our Father, answer us; answer us, our Creator, answer us."* The entire congregation was moved to tears by the force of the Rabbi's prayers. R' Yeshuah, however, did not let up as he realized that the gates of compassion were closed and his prayers were not able to penetrate to the heavens.

"Answer us, G-d of Avrohom, answer us!" he cried out bitterly, begging for Heavenly intervention. The congregation responded with a thunderous *"עננו פחד יצחק עננו"* - *"Answer us, Fear of Yitzchok, answer us!"* It was now apparent that the Rabbi was struggling with a serious crisis on behalf of his people; something was amiss and it was negatively affecting the Divine Judgement. Indeed, with his *Ruach Hakodesh* - Holy spirit, R' Yeshuah was able to discern that an iron blockade had barred the path of their prayers. The prosecution had persevered, the Divine anger had been aroused in the heavens. G-d forbid, it was not going to be a good year for the Jewish people. The congregation reintensified their prayers.

Amidst the tremendous clamor, R' Yeshuah suddenly detected an unusual sound, that of a simple Jew repeating incessantly a single word, with longing and yearning: *"Anenu! Anenu! Anenu!"* This man was not a learned man by any means and the *tefillos* themselves were something of a stretch for him. Yet, here he was crying and screaming with the rest of the congregation, calling out one single word in hopeless desperation, over and over again: *"Anenu! Anenu! Anenu!"* The congregation continued the prayer evoking *"Savior of the Tribes."* Meanwhile, that Jew simply repeated over and over *"Anenu! Anenu! Anenu!"*

And then the Rabbi eased a bit in the forcefulness of his prayers. It seemed that this simple Jew's cries had accomplished what the whole congregation could not: he had softened the barrier, broke through the wall and opened the gates of Heaven. The harsh decree was lifted, salvation and mercy carried the day!

Immediately after davening had ended. R' Yeshuah went over to this man and implored him. "Please tell me, what were your intentions when you repeated that single word - *'Anenu'* - over and over?"

The man didn't understand the question. "Is our revered rabbi not familiar with the meaning of the words?" R' Yeshuah continued to beg him to tell. Finally, he said, "Rabbi, this is not a single word. You must know that it is really two words - *'Ani Nu.'* The word *'Ani'* means a poor person and the second word